

A búza nem felejt –

kalászos újratervezés
a 2025–26-os évjárat
tanulságai alapján

*A TALAJ EMLÉKSZIK.
A DÖNTÉSEINK JÖVŐT ÉPÍTENEK.*

Dr. Sojnóczki István

Debreceni Egyetem Adjunktus

MEZŐGAZDASÁG-,
ÉLELMISZERTUDOMÁNYI ÉS
KÖRNYEZETGAZDÁLKODÁSI KAR

Földhasznosítási, Műszaki és
Precíziós Technológiai Intézet

**DEBRECENI
EGYETEM**

MIÉRT KELLETT ÚJRATERVEZNI?

A 2025–2026-OS KALÁSZOS SZEZON BŐVELKEDETT SZÉLSŐSÉGEKBEN

DEBRECENI
EGYETEM

ŐSZI ASZÁLY

nehezített kelés és
kezdeti fejlődés

TAVASZI HIDEG

lassú
vegetációindulás

SZÁRAZSÁG KRITIKUS FENOLÓGIAI FÁZISBAN

fokozott vízstressz

A kérdés nem az volt, hogy milyen volt az időjárás...

...HANEM AZ, HOGY UGYANAZON KÖRNYEZETI HATÁSOK MELLETT

mely technológiai rendszer tudta a legjobban mérsékelni a stressz hatását.

MINDEN KEZELÉS UGYANAZOKAT A KÖRNYEZETI HATÁSOKAT KAPTA

TALAJMŰVELÉSI
RENDSZER

TÁPANYAG-
UTÁNPÓTLÁS

VÍZELLÁTÁS
(ÖNTÖZÉS)

EZÉRT VIZSGÁLTUNK EGY OLYAN TARTAMKÍSÉRLETET,

ahol

minden kezelés **ugyanazokat**
az időjárási hatásokat kapta,

de

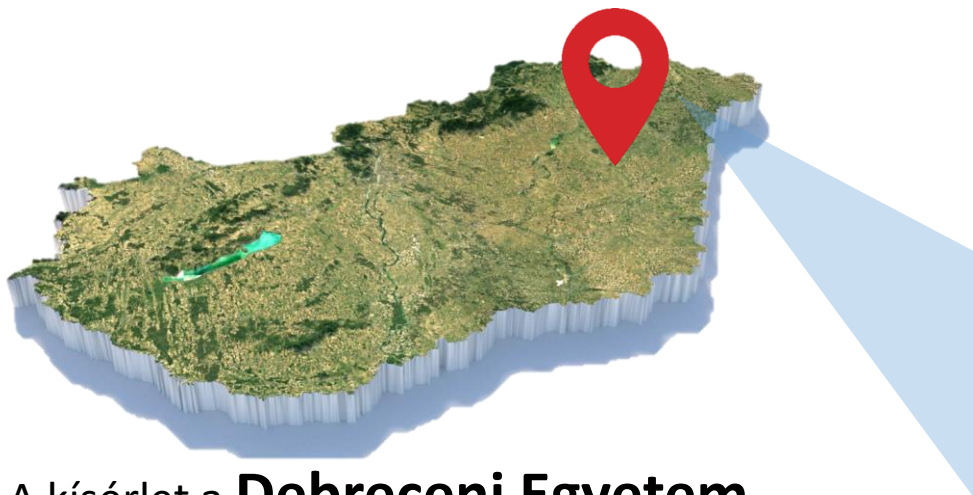

a talajművelési rendszer,
a tápanyag-utánpótlás és
a vízellátás **eltérő** volt.

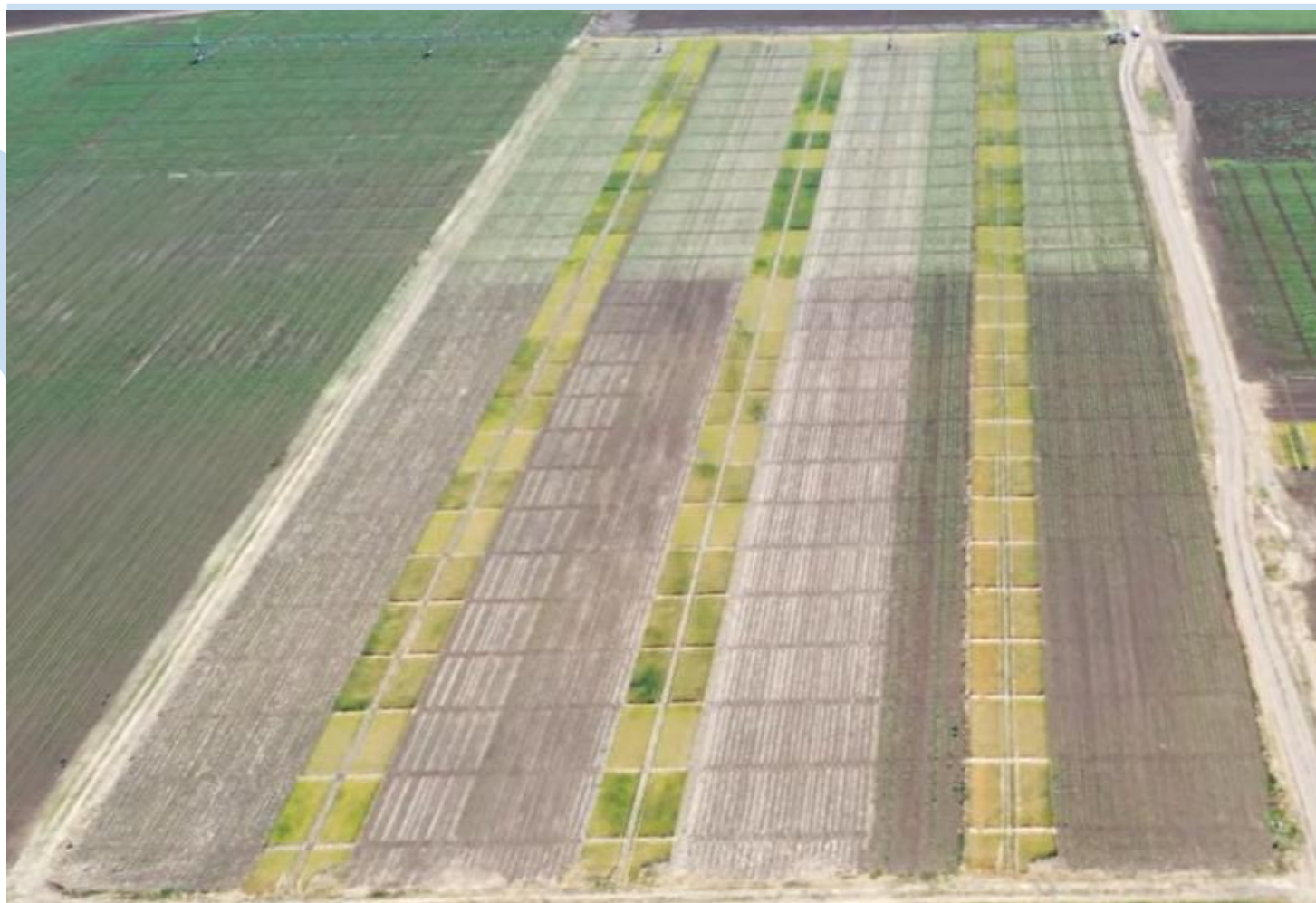
A KÖRNYEZET MINDEN PARCELLA SZÁMÁRA AZONOS VOLT –
A KÜLÖNBSEGET A TECHNOLÓGIAI DÖNTÉSEK JELENTETTÉK.

A kísérlet helyszíne.... Debreceni Egyetem -Agrár Kutatóintézetek és Tangazdaság

A kísérlet a **Debreceni Egyetem Látóképi Kísérleti Telepén** került beállításra, amely a magyarországi agrárkutatás egyik **legjelentősebb, hosszú távon vizsgált kísérleti helyszíne**.

A terület jellemzője a **jó termőképességű, de térben változatos talajadottság**, ami különösen alkalmassá teszi **precíziós és helyspecifikus technológiák vizsgálatára**.

A kísérleti tábla a magasból Forrás: Dr. Sojnóczki István

DEBRECENI
EGYETEM

ŐSZI BÚZA KÍSÉRLET

Debrecen, 2026

JELMAGYARÁZAT

Kukorica parcella = sötétzöld

Búza parcella = kiemelt

TÁPANYAGKEZELÉSEK

(búza parcellákban)

1 1 = 0

2 2 = 80 kg N/ha +
60 kg P₂O₅ + 90 kg K₂O

3 3 = 160 kg N/ha +
60 kg P₂O₅ + 90 kg K₂O

ZÓNÁK

Öntözetlen

Öntözött

KÍSÉRLETI ADATOK

- 3 búza terület: 2., 5., 8. kezelés
- 4 ismétlés × 3 tápanyagszint
- 2 zóna: öntözetlen és öntözött
- Tápanyagkezelés: Excel sorok szerint
- Búzában: Vetőgép I / Vetőgép II
- Színes sávok: enyhe 3D kiemelés

ŐSZI CSAPADÉK

2025. október-december

mm

0,0 mm

Október

0,0 mm

November

0,0 mm

December

DEBRECENI
EGYETEM

TAVASZI CSAPADÉK

2026. március-május

mm

0,0 mm

Március

0,0 mm

Április

0,0 mm

Május

Az öntözött parcellán:

2026.04.15	Öntözés	25mm
2026.05.04	Öntözés	25mm
2026.06.04	Öntözés	25mm

DEBRECENI
EGYETEM

Talajművelési rendszerek

Összehasonlítás kukorica betakarítás után

Intenzív – szántóföldi kultivátor

Forrás: Dr. Sojnóczki István

Sekély – tárcsa + lezárás

Bolygatatlan (No-Till)

Intenzív talajművelés

- ✓ Nagy talajbolygatás
- ✓ Szármadarványok erős keveredése
- ✓ Porhanyós, átforgatott felszín

Sekély talajművelés

- ✓ Közepes talajbolygatás
- ✓ Részleges keveredés
- ✓ Szármadarványok részben a felszínen

Bolygatatlan (No-Till)

- ✓ Minimális talajbolygatás
- ✓ Szármadarványok megőrzése
- ✓ Felszíntakarás, talajvédelem

Kétféle vetőgéppel – a művelttől a bolygatatlanig

Rugalmas vetés különböző talajművelési rendszerekhez

1. vetőgép – tárcsás csoroszlya

MŰVELT TALAJ

SEKÉLY MŰVELT

BOLYGATATLAN

MŰVELT TALAJ

SEKÉLY MŰVELT

BOLYGATATLAN

Forrás: Dr. Sojnóczki István

2. vetőgép – tárcsás csoroszlya

MŰVELT TALAJ

SEKÉLY MŰVELT

BOLYGATATLAN

MŰVELT TALAJ

SEKÉLY MŰVELT

BOLYGATATLAN

Forrás: Dr. Sojnóczki István

RUGALMAS ALKALMAZKODÁS

Mindkét vetőgép megbízható vetést biztosít a különböző talajállapotokhoz és talajművelési rendszerekhez.

MŰVELT

SEKÉLY MŰVELT

BOLYGATATLAN (NO-TILL)

A talajművelési rendszer hatása a kelésre

INTENZÍV

Teljes talajművelés, magágykészítés

Forrás: Dr. Sojnóczki István

BOLYGATATLAN

No-till, bolygatatlan talaj

Forrás: Dr. Sojnóczki István

SEKÉLY

Sekély talajművelés, részleges keverés

Forrás: Dr. Sojnóczki István

Megfigyelhető különbségek

Az intenzív művelés egyenletesebb kelést eredményez, a sekély művelés közepes teljesítményt mutat, míg a bolygatatlan rendszerben a számaradványok jelenléte és a felszín egyenetlensége befolyásolja a kelés dinamikáját.

Szempont

Egyenletesség,
gyorsaság

Cél

Optimális kelés
minden rendszerben

Eredmény

A rendszerhez igazodó
technológia szükséges

A növényállomány fejlődése a talajművelési rendszerek függvényében

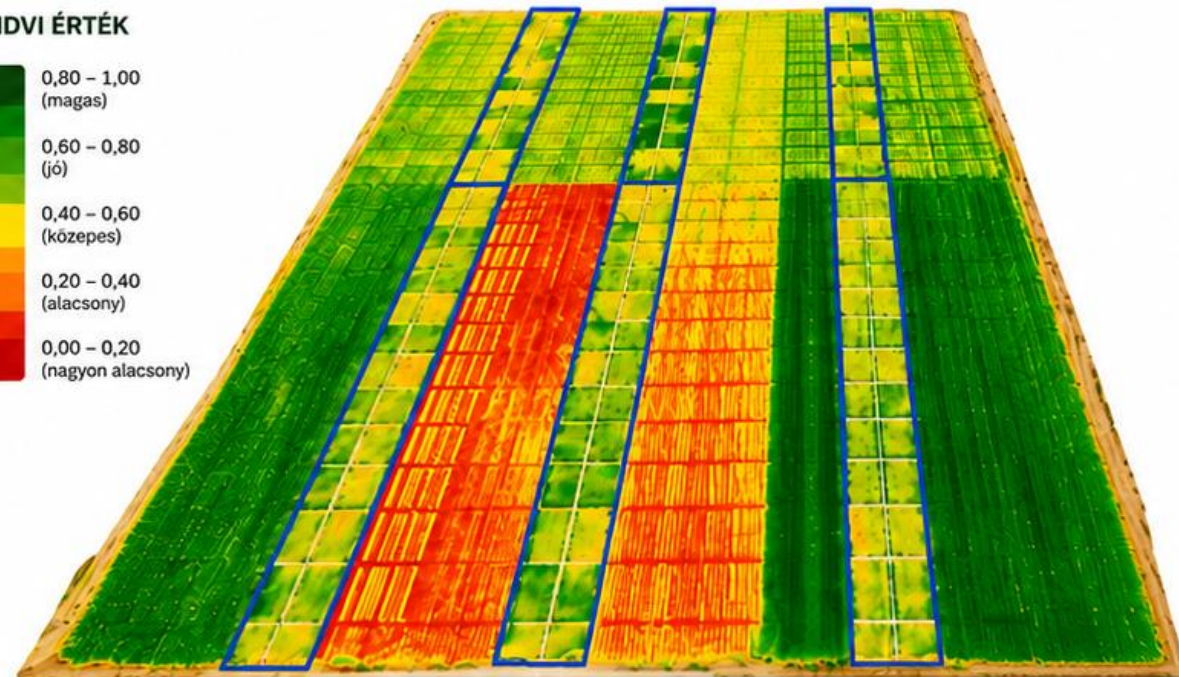
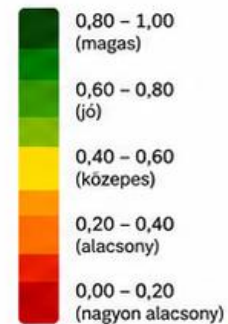

Légi felvétel

NDVI térkép

NDVI ÉRTÉK

**Szekélyen
bolygatott**

NO till

**Intenzíven
bolygatott**

Forrás: Dr. Sojnóczki István

ÉRTELMEZÉS

Az NDVI térkép jól szemlélteti a különböző talajművelési rendszerek hatását a növényállomány fejlődésére. A bolygatatlan (no-till) rendszerben a növényállomány egyenletesebb és fejlettebb.

Korai fejlődés

A bolygatatlan területeken egyenletesebb kelés

Stressztűrés

Jobb vízháztartás és talajszerkezet

Magasabb biomassa

Erőteljesebb növekedés a szezon során

Intenzíven bolygatott

Köztes

Bolygatásmentes

0 tápanyag

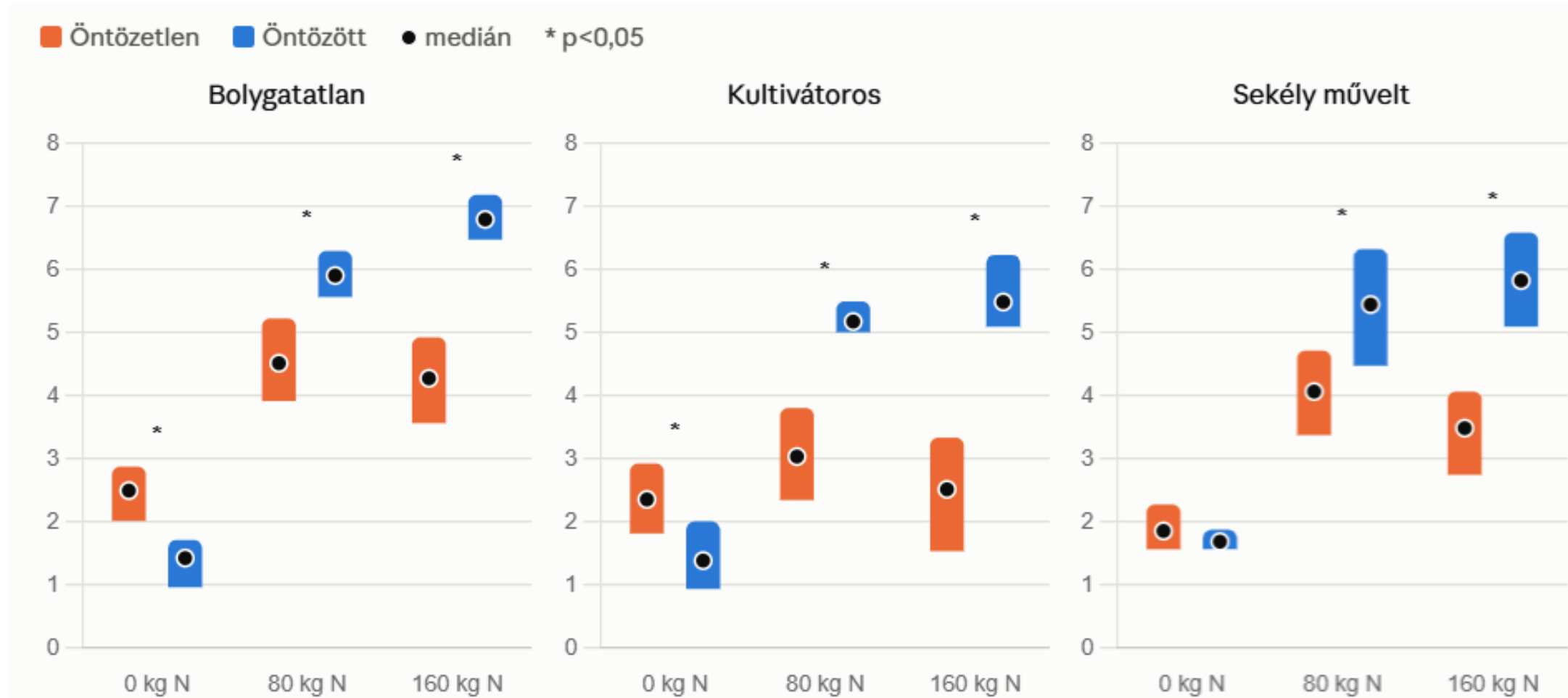
Közepes
tápanyag

Intenzív
tápanyag

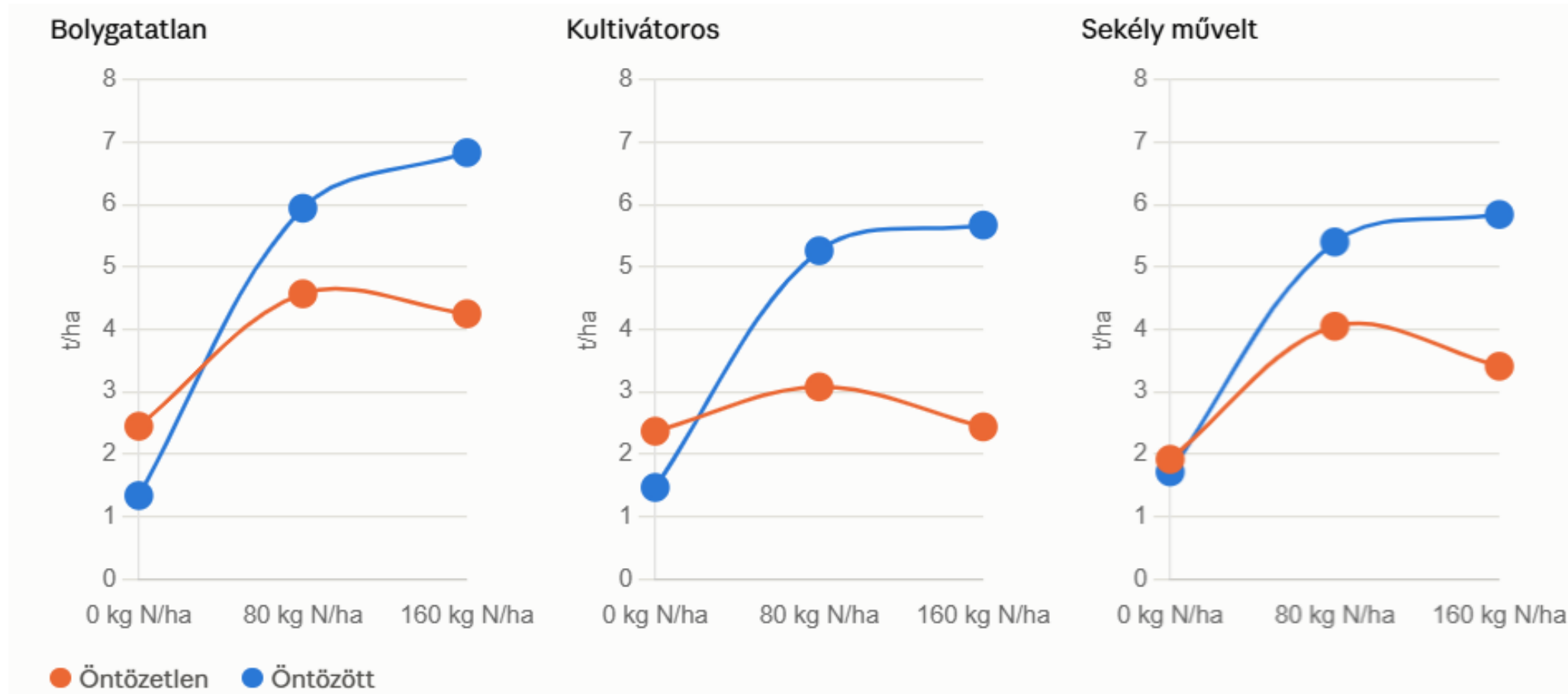

Hozam öntözött és öntözetlen körülmények között, rendszerenként

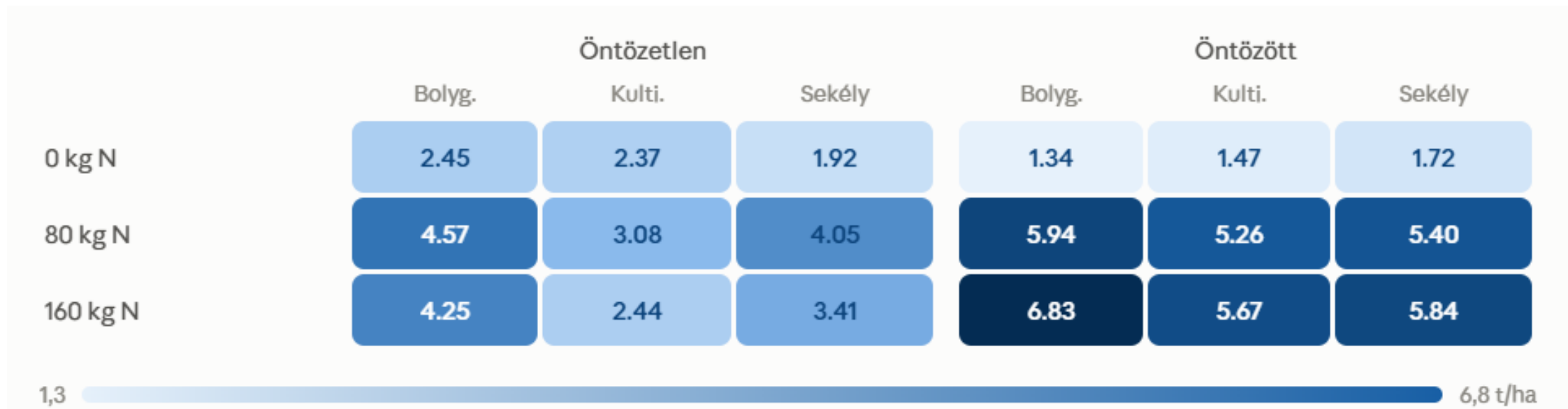

Hozam (t/ha) öntözött és öntözetlen kezelésben, három talajművelési rendszerben, három nitrogénszinten.
Oszlop = 95% CI, pont = medián, csillag = szignifikáns különbség (t-próba, $p < 0,05$)

Hol térül meg a tápanyag?

Víz tápanyag kölcsönhatás

A búza terméshozam átlagai (t/ha) a talajművelési rendszerek, a nitrogénszintek és a vízellátás kölcsönhatásában.

Mit tanultunk a 2025–26-os évjáratból?

1. Szélsőséges évjárat – felerősödő különbségek

- Száraz ősz, hideg tavasz, kritikus időszakban érkező aszály.
- A kezelések közötti különbségek a vegetáció során végig megmaradtak, és a termésben is megjelentek.

2. A talajállapot kulcsszerepe

- A talajművelési rendszerek jelentősen befolyásolták a kelést, a fejlődést és a növényállomány stressztűrését.
- A bolygatásmentes és sekély művelés kedvezőbb vízgazdálkodást biztosított.

3. Víz és tápanyag – együtt hatnak

- Öntözetlen körülmények között a 80 kg N/ha még növelte a termést, de a 160 kg N/ha már nem hozott további előnyt.
- Öntözés mellett a nagyobb nitrogénadag is hasznosult.

4. A technológia a rendszeréből áll

- A legnagyobb terméseket ott értük el, ahol a talajművelés, a tápanyag-utánpótlás és a vízellátás összhangban volt.
- Nincs minden évben egyetlen „legjobb” technológia.

5. Döntéseink határozzák meg a jövőt

- Az időjárást nem tudjuk irányítani, de a technológiai döntéseinkkel felkészülhetünk rá.
- A jó talajállapot és a tudatos vízgazdálkodás a termésbiztonság alapja.

Nem az időjárást tudjuk
irányítani, hanem azt,
hogyan készítjük fel rá
a talajt.

A búza nem felejt – a talajban meghozott döntések a termésben válnak láthatóvá.

Kapcsolódó videós tartalmak

Az előadás témájához kapcsolódó terepi bemutatók, kísérletek és szakmai magyarázatok elérhetők a

**DEBRECENI
EGYETEM**

Debreceni Egyetem
YouTube csatornáján

ASZÁLYLABOR

videósorozatban.

Tudásbővítő szakmai videók

A legfontosabb technológiákról és gyakorlati tapasztalatokról.

Terepi bemutatók

Valós gazdálkodási körülmények között.

Kísérleti eredmények

Új kutatási adatok, részletes magyarázatokkal.

Új tartalmak folyamatosan

Rendszeresen frissülő videók, aktuális témákról.

Aszálylabor

A BÚZA NEM FELEJT

TALAJMŰVELÉS ÉS VETÉSMÓDOK
EGY EXTRÉM SZÁRAZ TAVASZ PRÓBÁJÁN.
**MELYIK RENDSZER
BÍRTA TOVÁBB?**

**ITT DŐL EL
A TERMÉS!**

**TOVÁBB
BÍRTA**

**HAMARABB
ELFÁRADT**

**TÖBB VÍZ
ERŐSEBB GYÖKÉRZET**

**GYORSABB STRESSZ
GYENGÉBB ÁLLOMÁNY**

 **DEBRECENI
EGYETEM** | Dr. Sojnóczki István

Kövessen minket, ha érdekli a talajművelés, vetéstechnika,
vízgazdálkodás és a klímaváltozás hatása a szántóföldi növénytermesztésre!

Köszönöm a figyelmet!

A tudatos talajművelés
a termésbiztonság alapja.

A víz és a tápanyag
együtt adnak eredményt.

A technológiai döntéseink
a jövő termését alapozzák meg.

**A búza nem felejt – a talajban meghozott
döntések a termésben válnak láthatóvá.**

További információk és videók:
Debreceni Egyetem YouTube-csatorna – Aszálylabor

ASZÁLYLABOR